

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА (СИНТАКСИС, част. I)»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (4 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Українська мова та література
Спеціальність	В 11.01 Філологія (українська мова та література)
Галузь знань	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Кульбабська Олена Валентинівна – доктор філологічних наук, професор кафедри сучасної української мови https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=FyMFKPYAAAJ&view_op=list_works&cstart=20&pagesize=20
Контактний тел.	(0372)55-12-39
E-mail:	o.kulbabska@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4726
Консультації	середа з 16:00 до 17:00 (очні / дистанційні)

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Сучасна українська мова (Синтаксис, част. I)» спрямована на системне вивчення відкритих і прихованих способів фіксації думки в мові на рівні простого двоскладного речення та його трансформацій, що сприяє виформуванню нового вчення про речення-висловлення, зосереджує увагу на розкритті національної специфіки оформлення думки в різних типах граматичної організації. Оволодіння механізмами синтаксування речень дає змогу мовцеві найбільш повно й чітко представити в тексті свій образ картини світу відповідно до власних комунікативних інтенцій і потенційних можливостей адресата.

Мета навчальної дисципліни: навчити студентів з-поміж різноманіття підходів до синтаксичних одиниць різних рівнів – „малого синтаксису” (синтаксем і словосполучень) і „великого синтаксису” (простих і складних речень, надфразних єдностей) як самостійного класу утворень – вирізнити такі теоретичні ідеї та концепції, що найповніше відбивають сучасний стан синтаксичної науки й мають більшу пояснювальну силу; звернути особливу увагу на проблемні питання, що перебувають нині в центрі зацікавлень теоретиків-синтаксистів і отримують неоднозначні розв’язання; допомогти студентам пізнати і осмислити синтаксис у поняттях, які були б спроможні охопити внутрішню єдність синтаксичних одиниць і категорій, ієрархічні відношення між ними.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Загальні питання синтаксису. Синтаксема. Словосполучення	
Тема 1	Синтаксис української мови як лінгвістичне вчення та навчальна дисципліна.
Тема 2	Типологія синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень у словосполученні, реченні та надфразній єдності.
Тема 3	Типологія мінімальних семантико-синтаксичних одиниць у сучасній граматичній теорії.
Тема 4	Словосполучення як значеннєва мовна одиниця.
МОДУЛЬ 2. Речення як основна одиниця синтаксису	
Тема 5	Просте речення та його релевантні ознаки.
Тема 6	Комунікативно-прагматичні та структурні типи простих речень у сучасній українській мові.
Тема 7	Типи підметів у сучасній синтаксичній класиології.
Тема 8	Структурно-семантичні та класифікаційні ознаки присудка.
Тема 9	Структурні та семантико-синтаксичні особливості поширювачів прислівного типу.
Тема 10	Типологія поширювачів неприслівного типу.
Тема 11	Синкретичні поширювачі речення: до проблеми кваліфікації та синтаксичного аналізу.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: проблемна лекція, колоквіум, самостійно-дослідницька робота тощо.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усне та письмове опитування, тестування, есе, творча робота, проєкт, презентація тощо.

Підсумковий контроль – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxds0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>;
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагиату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Вікіпедія. URL: uk.wikipedia.org/wiki

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Кульбабська О. Робота з перекладними текстами як засіб виформування синтаксичної компетентності студентів-філологів. *Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики: монографія* / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. С. 183–193. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/19644/1/18_Kulbabska.pdf

Кульбабська О. Категорія двочленності речення як граматична універсалія. *Innovative pathway for the development of modern philological sciences in Ukraine and EU countries: Scientific monograph*. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2022. P. 493–519. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/207/5737/12017-1>

Кульбабська О. Інтонаційно-синтаксичні засоби вираження комічного в оповіданнях Ганни Черинь. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського*: зб. наук. праць. Одеса: Вид-чий дім «Гельветика», 2022. Т. 33(72). № 6. Ч. І. С. 45–51. (Серія «Філологія. Журналістика»). DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.6.1/08>. URL: http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/part_1/8.pdf

Кульбабська О. Прикметникова напівпредикативна конструкція у фокусі лексичної та синтаксичної семантики. *Слобожанський науковий вісник*. Серія Філологічні науки: наук. журн. / МОНУ, СДПУ імені А. С. Макаренка; [гол. ред. О. М. Семеног]. Одеса: Вид-чий дім «Гельветика», 2023. Вип. 1. С. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.32782/philspu/2023.1.1>

Кульбабська О. В. Функційно-змістова еквівалентність різноструктурних синтаксичних одиниць у перекладних художніх текстах. *Слобожанський науковий вісник*. Серія Філологічні науки: наук. журн. / МОНУ, СДПУ імені А. С. Макаренка; [гол. ред. О. М. Семеног]. Одеса: Вид-чий дім «Гельветика», 2024. Вип. 5. С. 28–33. URL: <https://journals.spu.sumy.ua/index.php/philology/article/view/297/276>

Кульбабська О. В. Методичний потенціал прийому етимологізації синтаксичних термінопонять у виформуванні лінгвістичного мислення філологів-бакалаврів. *Мова й література у вимірах сьогодення: мовознавчий та лінгводидактичний аспекти*: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. педагогічних, науково-педагогічних працівників та студентів (м. Чернігів, 21–22 лютого 2024 р.). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. С. 187–189. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/9884>

Офіційний сайт української мови. URL:
https://ukrainskamova.com/publ/chinnij_pravopis/sintaksis_i_punktuacija/7

Сайт електронної бібліотеки «Україніка» НАН України. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/UA/elib.exe>

Сайт Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України. URL: <http://www.inmo.org.ua/library.html> 10

Сайт Інституту української мови НАН України. URL: <http://www.nas.gov.ua>.

Тезаурус з комп'ютерної лексикографії. URL: <http://www.mova.info/Page3.aspx?l1=188&vocid=1>

Тезаурус з лінгвістичної термінології. URL: http://www.mova.info/mov_thes.aspx?l1=68

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Сучасна українська мова (Синтаксис, част. I)» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни
https://media.chnu.edu.ua/media/ru0f2gk4/rp_syntaksys-chi.pdf?_gl=1*vyben1*_ga*NzMzNTkyNjA4LjE3NTk4MzU4MTI.*_ga_Q6273NZQ6Z*czE3OTA1ODcwMTYkbzI2JGcxJHQxNzkwNTg4MDI0JGoyMyRsMCRoMA..